

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཛོད་གྱི་
 རྩེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

ཤེས་བྱིན་མཛོད་གྱི་རྩེ་མིག་

། རྩེ་བཞུགས། ཤེས་བྱིན། ད། །
 མཛོད་པ་སོ། ། ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་སྤྲ་མ་རྩམ་གྱི།

དཀར་ཆག

ཕྱོན་གླེང་།	III
ཤེས་བྱུན་མཛོད་ཀྱི་ལྟེ་མིག	2
དབར་བྱང་སློན་ཆོག་	23

སྒྲོལ་མེད་།

རྟེན་འབྲུང་རང་དབང་འདོམས་མཛད་ཐུབ་དབང་དང་།
རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོ་མི་པམ་བྱམས་པ་མགོན།
འཕགས་སེང་ལ་སོགས་ཤེར་བྱིན་འགྲེལ་མཛད་ཀྱི།
མཁས་བྱུང་ལོ་བཅ་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་འདུད།

ཆོས་ལྡན་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱི་འགོ་ཡི།
སྤྱབས་ཀྱི་དམ་པ་འཕགས་མཆོག་མིའི་རྣམ་རོལ།
བྱམས་དང་སྦྱང་རྩེས་འཛམ་གླིང་དབང་བསྐྱར་མཁན།
མགོན་དེའི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་ལོས་འདུད།

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་བདག་ཅག་གི་སྦྱོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་
བསྐྱོར་བ་དང་། དེ་ལས་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་དངོས་
བསྟན་སྦྱང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྤྱོད་དོན་མདོན་ཉིགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་དང་པོ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་དབྱ་མ་
རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། བྱི་མ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པ་
མགོན་པོས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྡན་སོགས་མཛད་པ་དང་། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་གར་
མར་གྲགས་པ་ཉེར་གཅིག་གི་འབྲུལ་དེབ་ཅིག་སྤྲིག་འདུན་གྱི་བསམ་བས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྲ་ལམ་བརྒྱད་(Adarshah)རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གི་མ་
དཔེ་ལག་སོན་བྱུང་བ་དང་། ད་ལམ་དགག་དབྱེའི་གྲུང་སེང་སྐབས་དང་སྟབས་
བསྟན་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གི་འབྲུལ་དེབ་རྣམས་ལེགས་པར་བྱུང་སྟེ་ཤེས་ཕྱིན་
ཟབ་མོའི་གཞུང་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་བའི་དང་བའི་ད་འབྱུང་གྱི་རྒྱ་
ཆེའི་སྟོག་པ་པོ་རྣམ་པའི་སྟུན་ལམ་དུ་འབྲུལ་བྱུང་བ་དགའ་བས་བཟླས།

རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གི་གྲངས་འདེན་ཙམ་གཟེགས་བདེའི་ཆེད་བཀོད་ན།
དེ་ལ་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་དང་མདོ་རྒྱན་མ་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ། ཉི་མེ་དང་སྐྱར་བ་བཞི།
བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་སྐྱར་བ་གསུམ། སྐྱད་བ་དང་སྐྱར་བ་གསུམ། འབྲུམ་རྒྱང་བ་
དང་སྐྱར་བ་གཅིག ལུམ་གསུམ་དང་སྐྱར་བ་གཅིག་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ཉི་མེ་དང་སྐྱར་བ་བཞི་ནི།

༡ ་ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐལ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་
ཚུལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྲ་བ། ཉི་ལྔ་དང་། ཤེས་ཕྱིན།
༡ ་ མངོན་པ་པོ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ།

༢ ་ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐལ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་
མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྲས་པའི་

ནམ་པར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་མི་ནམ་འགྲེལ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྟེན་མཛད་པ་པོ།
སྒྲོབ་དཔོན་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེ།

༨ རྟེན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ལྷ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་
མིའི་འགྲེལ་བ་ལེ་ལུ་བརྒྱད་མ། ཤེར་ཕྱིན། ༩ རྟེན་མཛད་པ་པོ། རྟེན་པོ་དཔོན་གསུམ། མཛད་པ་
པོ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ།

༡༠ རྟེན་མཛད་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་ལེ་ལུ་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་དག།
ལྷན་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་མི་དག་ལྷན། ཤེར་ཕྱིན། ༡༡ རྟེན་མཛད་པ་པོ། སྒྲོབ་དཔོན་རིན་
ཆེན་འབྲུང་གནས།

གཉིས་པ་བརྒྱད་སྒྲོང་པ་དང་སྒྲུར་བ་གསུམ་ནི།

༡ རྟེན་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྒྲོང་པའི་བཤད་པ་
མཛད་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོང་བ་ཞེས་བྱ་བ། བརྒྱད་སྒྲོང་འགྲེལ་ཆེན་ནམ་
རྒྱལ་སྒྲོང་། ཤེར་ཕྱིན། ༢ རྟེན་མཛད་པ་པོ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ།

༣ རྟེན་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྒྲོང་པའི་དཀའ་
འགྲེལ་སྒྲོང་པོ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། སྒྲོང་པོ་མཆོག་ ཤེར་ཕྱིན། ༤ རྟེན་མཛད་པ་པོ།
སྒྲོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས།

༥ རྟེན་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྒྲོང་པའི་འགྲེལ་བ་
གནད་ཀྱི་སྒྲོང་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ། གནད་ཀྱི་སྒྲོང་པོ། ཤེར་ཕྱིན། ༦ རྟེན་མཛད་པ་པོ།

བརྩོན་ཏེ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས།

གསུམ་པ་སྤྱད་པ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་ནི།

༡ ་ སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཅེས་བྲ་བ། སྤྱད་པའི་
དཀའ་འགྲེལ། ཤེས་ཕྱིན། ༡ ་ མཛད་པ་པོ། སློབ་དཔོན་བྱད་ཅྟ་བྱི་རྩྭ་ན།

༢ ་ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་
དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྲ་བ། སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ། ཤེས་ཕྱིན། ༤ ་ མཛད་པ་པོ།
སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།

༣ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྟེ་མིག་ཅེས་བྲ་བ། ཤེས་
ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྟེ་མིག ཤེས་ཕྱིན། ༥ ་ མཛད་པ་པོ། ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་སྒྲ་མ་
རྩམ་གྱི།

བཞི་བ་འབྲུམ་རྒྱུད་པ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་ནི།

༡ ་ སྟོང་སྒྲག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཤེས་ཕྱིན། ༡ ་
མཛད་པ་པོ། ཁ་ཆེའི་བརྩོན་ཏེ་རྩམ་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས།

ལྔ་བ་ཡུམ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་ནི།

༡ ་ འབྲུམ་དང་ཉི་མེ་ལྔ་སྟོང་པ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་དོན་མཐུན་
པར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དུ་

མཐུན་པ། ཤེར་བྱིན། ༧ རེ་མཛད་པ་པོ། བརྟེན་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཏེ་རྩྭ་ན་གྱི་རྟེ།

གཉིས་པ་མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ་དགུ་ནི།

༡ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། འགྲེལ་ཚུང་ངམ་འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ། ཤེར་བྱིན། ༩ རེ་མཛད་པ་པོ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།

༢ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེ་ལུང་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་
བ་ཞེས་བྱ་བ། འགྲེལ་བ་ཤད་ཆོག་གསལ། ཤེར་བྱིན། ༡༠ རེ་མཛད་པ་པོ། སྟོབ་
དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན།

༣ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་རྟོགས་བར་དཀའ་བའི་སྤང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཅེས་བྱ་བ། འགྲེལ་བ་ཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ། ཤེར་བྱིན།
༩ རེ་མཛད་པ་པོ། གསེར་སྤིང་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ།

༤ མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ།
གྲགས་ཆ། ཤེར་བྱིན། ༡༡ རེ་མཛད་པ་པོ། བརྟེན་ཆེན་པོ་རྩྭ་ན་གྱི་རྟེ།

༥ བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་སྤང་

བ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྤེང་བ། ཤེས་ཕྱིན། ༡ ་ མཛོད་པ་པོ། ལ་ཆེའི་
རིགས་ཀྱི་པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་བླ་ལྷ་ལྷོ་རྩོ་བ།

༢ ་ མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པའི་བསྐྱུས་དོན་ཞེས་བྱ་བ།
ཤེས་འབྱུང་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན། ཤེས་ཕྱིན། ༣ ་ མཛོད་པ་པོ། མཁས་པ་ཆེན་
པོ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྒོ་བྲོས།

༤ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལ་ཆེ་
གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱི་བསྐྱུས་དོན། ཤེས་ཕྱིན། ༥ ་ མཛོད་པ་པོ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་
པོ་ཀུ་ལྷ་ར་ལྷོ་རྩོ་བ།

༦ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱུས་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ། རོ་
བའི་བསྐྱུས་དོན། ཤེས་ཕྱིན། ༧ ་ མཛོད་པ་པོ། དཔལ་མར་མེ་མཛོད་ཡེ་ཤེས།

༨ ་ ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན། དབྱ་
མ། ༩ ་ མཛོད་པ་པོ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་
མཛོད་པ་བཅས་སོ། །

མ་དཔེའི་རྒྱ་ཆ་འདི་དག་སྤེ་དགའི་བསྐྱུས་འབྱུར་གཞིར་བཞག་ཡིན་པ་ཏེ་
ལམ་དེར་གསལ་ཞིང་འདིའི་ནང་རྫོགས་ཆིག་ཉིས་ཤང་མེད་པ་འགའ་ལ་ཉིས་
ཤང་དང་ཆིག་མེད་པ་འགའ་ལ་ཆིག་བསྐྱུས་པ་ཅུ་ལས་རང་སྒྲོར་གང་ཤར་གྱིས་
བསྐྱུར་བཅོས་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད།

ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་བསྟན་པ་དེ་
འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་ལོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་
གི་སྐུ་ཆེ་ཡུན་ཏུ་བརྟན་པའི་རྒྱུར་འགོ་བའི་བསྟོ་སྟོན་རྒྱ་གང་ཆེ་རེ་གནང་བར་
མཁྱེན་མཁྱེན།

ཤེས་ཕྱིན་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་ལྷན་ཀྱང་།།

རྒྱ་གར་མར་གྲགས་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་ལ།།

ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་ལས་ལ་འདུག་བདེའི་ཆེད།།

འབྲུལ་དེབ་པོད་སྟེང་ཉེར་གཅིག་བསྐྱེགས་པ་འདིས།།

ཆེ་འདིའི་པ་མས་མཆོན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།།

མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟེའོ།།

ཞེས་འབྲུལ་དེབ་སྐྱེག་སྒྱུར་བ་པོ་མཁས་ཀྱིས་༡༠༣༡ལོའི་རྩ་ལྟེན་༡༩ཉིན་བྲིས།

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱན་བའི་མཛོད་ཀྱི་
ལྷེ་མིག་ཅེས་བྲ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཛོད་པ་སོ། །ཁ་ཆེའི་མཁན་སོ་སྒྲ་མ་རྣམ་གྱི།

ཤེས་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྟེ་མིག

༣༣༣། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བརྒྱ་པ་ར་མི་དྲ་གོ་པ་ཏ་ལ་རྒྱ་མ། བོད་སྐད་དུ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྟེ་མིག་ཅེས་བྲ་བ། འཕགས་པ་འཇམ་
དཔལ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་བྱག་འཆལ་ནས། །སྤྲ་མའི་ཞལ་གྱི་
གདམས་པ་ནི། །བདག་ཉིད་བླ་ཉམས་འཇིགས་སྤང་བྱིང་། །ལུང་བཞིན་དུ་ནི་
དགོད་པར་བྲ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། སྤྱིར་རྣམ་པར་
གཞག་པ་དགོད་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་དང་། བཛོད་པར་བྲ་བའི་དོན་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་དང་། མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་བརྒྱ་ཅ་
བརྒྱད་བསྟན་པ་དང་། རྫོང་བྱེད་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་སུམ་བརྒྱ་ལྷལ་གདབ་པའོ། །

དེ་ལས་དང་པོ་ཡོན་ཏན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ།
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ །འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཤེགས་ལུལ། བདེ་སྦྱིད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་
མཛོད། དུག་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ། བདུད་དང་སྤྱུ་སྟེགས་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་སྒྲོག་ཆེན་པོ། མ་རིག་པའི་སྤྲོན་པ་ཐམས་
ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉི་མ། ཡོན་ཏན་བཛོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་འདི་
ལ་ཆོས་སྐུ་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཅིར་ཡང་མ་བྱུང་བྱུང་། གཟུགས་སྐུ་
སྤང་བ་དག་པ་ལ་ཅིར་ཡང་ཤར་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྤང་བའོ། །མངོན་
རྟོགས་ལ་བརྒྱད་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་

པོའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། ལམ་ཤེས་ཁྱུས་མཁན་བྱི་མ་དག་པར་བྱེད་པའི་དཔེའི་
སྟོན་ས་བསྟན།

གཞི་ཤེས་ཞིང་པ་སོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། རྣམ་ཀྱན་མངོན་
རྟོགས་དེད་དཔོན་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་འདོན་པའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། ཅེ་མོ་
མངོན་རྟོགས་སྟན་པ་མཁས་པ་ནད་པ་གསོ་བའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། མཐར་
གྱིས་པ་མ་མཛུངས་མས་བྱ་རྒྱུད་གསོ་བའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། སྐད་ཅིག་མའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོ་རྒྱུ་རྒྱུད་མའི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན། ཆོས་སྐྱུ་མཛུང་པ་
དང་བཅས་པ་ནི་ནམ་མཁའི་ཆར་སྒྲིན་གྱི་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན་ཏོ། །དོན་དམ་པ་
སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ནི་མཆོན་དུ་མེད་པ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན།
ཀྱན་རྫོབ་གྱི་སྒྲིང་བ་འབྱུང་པའི་དཔེ་བརྒྱུད་གྱིས་བསྟན། བྱངས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་
སྟེས་བུའི་ཆེ་ཆད་གྱི་དཔེས་བསྟན། གོ་རིམས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ཉི་མའི་དུ་གྱིལ་
འཁོར་གྱི་དཔེས་བསྟན། རོ་བོ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་སྐྱུལ་པའི་མི་ལུས་གྱི་དཔེས་
བསྟན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩལ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཤིང་རྣམས་གྱི་གྲིབ་མའི་དཔེས་
བསྟན། རྫོས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་མེད་པ་ཐ་ག་པས་ཐག་འཐགས་པའི་དཔེས་བསྟན།
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་
འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་སྟེ་དང་པོའོ། །

བརྫོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྐྱབས་བརྒྱུད་ལས།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་བཅུའི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལྟ་
སྟོང་གཉིས་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་བསམ་པ། ཆེད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ། དེས་པར་འབྱུང་བ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་བསམས་པ་བཞིན་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །ལྟ་
བཞི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །

དེ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་ནི་གདམས་ངག་གོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་སྟོས་
རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ནི་དེས་འབྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་རིགས་ཅན་གྱི་རྟོན་གང་ཟག་གིས་པ་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ །དེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་པས་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པས་དམིགས་པའོ། །སྟོན་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བླུག་གི་གོ་བགོས་པ་ནི་གོ་
ཆ། ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་འགོ་བཙུག་པ་ནི་འཇུག་པ། བླུག་པོ་དེ་
ཆོགས་སུ་འགོ་བཙུག་པ་ནི་ཆོགས་ཏེ། བརྒྱ་པོ་དེ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སུ་བསྐྱས་པའོ། །ལམ་ཤེས་ལ་ཆོས་བཞི་སྟེ། མཉམ་གཞག་ །རྗེས་ཐོབ་
པན་ཡོན། རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གོ། །

མཉམ་གཞག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་དེས་གང་ལ་ཡང་མི་
གནས་པ། གང་ལ་ཡང་མི་སྟོབ་པ། གང་ཡང་བཅའ་ན་མི་རྟོད་པ། གང་ཡང་མི་
སྐྱབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྗེས་ཐོབ་ནི་རང་ཡང་ཡུམ་ལ་མོས་
པ་བྱེད། གཞན་ཡང་བྱེད་དུ་འཇུག །བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་། བྱས་པའི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་པའོ། །པན་ཡོན་ནི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའི་པན་ཡོན་དང་། རྒྱུད་ལ་ཉམས་སུ་སྦངས་པའི་པན་ཡོན་དང་གཉིས་

སོ། །རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་མཉམ་གཞག་རྗེས་
ཐོབ་གཉིས་ཀྱིས་ཉམས་སྲུབ་སྤངས་པས་པན་ཡོན་འབྱུང་བའོ། །

གཞི་ཤེས་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲུལ་པའི་གཞི་འཁོར་འདས་གཉིས། འཁོར་བ་
སྤངས་ནས་སྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལྟ་བཤོམ་སྟོང་པ་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པས་སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་
པ་འགག་པ་འཁོར་བ་སྟོང་བར་འདོད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་
འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པས་མཐའ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མཆོན་མར་མི་འཛིན། ལྟ་བུ་སྟོང་པ་འབྲས་བུ་
གསུམ་མཆོན་མར་མི་འཛིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པས་གཟུགས་དང་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱད་གང་ལ་ཡང་མི་སྟོར། རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་རྣོ་སེམས་སྲུ་མི་
བྱེད་པའོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དགྲུ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པས་
བདག་ཉིད་དེར་མི་ཞེན་པར་སེམས་ཅན་ལ་འཆི་འཕོ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་
པའོ། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་ནི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་སོ། །

ཐབ་པ་ནི་དུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཡང་མི་བཅོན། སྟོར་
བས་ཆོས་སྐྱེསྟོང་པ་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་སྟོར་བ་ལ་
པན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་
དང་། སྟོར་བ་ཉམས་སྲུལ་ཞེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་ལྟས་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱིག་པ་སྤང་ཞིང་དགེ་བ་སྦྱབ་པ་ངེས་

པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཕྱིན་མ་ཕྱིན་རྟགས་གྱི་རྣམ་པ་དང་།
སྦྱོར་བའི་པན་ཡོན་ཞིང་དག་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་པའོ། །

རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་
ཡང་མི་གནས་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་པར་འཆར་
བའོ། །ཅེ་མོ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ནི་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་
སོགས་ཕྱང་བ་ལས་རྟགས་བཅུ་གཅིག་། དགེ་བའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་འཕེལ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོར་ངེས། སེམས་ཀུན་དུ་གནས་པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཅེ་མོའོ། །མཐོང་ལམ་
བསྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་གསུམ་ནི་མཉམ་གཞག་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་།
དེའི་པན་ཡོན་ནོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཟིན་ནས་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱེད་འབྱུང་བའོ། །མཐར་གྱིས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མི་དམིགས་པས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ངེས་གྱིས་འཆར་བའོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་
རྫོགས་པའོ། །སྐྱབས་ཐ་མ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐར་ཕྱིན་
པའོ། །

དེ་རྣམས་གྱི་དོན་ཡང་བསྐྱེད་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པ་གཉིས་ལས། པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཐབས་གྱི་
ཆ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། མཉམ་
པར་བཞག་པ་དང་། ཟབ་པ་དང་། སྐྱེ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ནི་དོན་དམ་པའོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ལས་ངོ་བོས་སྐྱབ་པ་

ནི་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། སྐྱེ་
དང་། བྱེ་བྲག་དང་། གཟུང་བ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་དང་། གསུམ་
ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་ཏུ་མ་རོ་གཅིག་ཤེས་
པར་གྱིས། བཛོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ལྟེ་མིག་སྟེ་གཉིས་
པའོ། །

མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དབེ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལས། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དབེ་ལྷ་ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཁྱུང་རི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་
ཅད་སྐྱའི་བདག་པོ་མ་རྩོས་པའི་མཐུ་ཡིན་པའི་དབེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་སོ་
སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ལ་སྒྲུང་བས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད་པར་བསྟན། སྐྱེ་མ་
གཞན་དང་ལྷང་པོ་གཞན་ཏུ་མི་བྱེད་པའི་དབེས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོང་པས་བདེན་བརྒྱན་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན། རྩ་སོ་མ་
བཏང་བར་རྒྱས་རེག་པའི་དབེས་ཐབས་མི་མཁས་པའི་གང་ཟག་སྟེག་པའི་གྲོགས་
པོས་ཟིན་ན་བརྒྱག་པར་བསྟན། སྐྱེ་མ་མཁན་གྱིས་བཞི་མདོར་སྐྱུལ་ནས་དབྱུལ་
བ་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྟན་པའི་དབེས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོང་པས་འཛིགས་པ་དང་ཞེན་པ་ནི་སྟེ་བར་བསྟན།

མི་ཤི་དེའི་འགོ་རྒྱ་མེད་པའི་དབེས་བྱུད་ཤིང་ལས་མེ་ལོགས་སུ་མ་གྲུབ་
པས་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ལས་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་འགོ་རྒྱ་
མེད་པར་བསྟན་ནོ། །ལམ་ཤེས་ལ་དབེ་བརྩུ་དགྲུ་ལས། དང་པོ་འདྲེན་པ་འདུས་མ་

བྱས་ལ་མི་གནས་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་དཔེས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་བསྟན།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་འགྲོ་རྟགས་མ་མཐོང་ཞེས་པས་མཐའ་མ་མཐོང་བའི་བྱའི་
དཔེས་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མི་མཐོང་བར་
བསྟན། ཆོས་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་ནས་བཟུང་ནས་ཕྱི་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་
སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བསྟན་པའི་དཔེས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་འབྲུལ་སྤངས་ཏུ་ཤེས་ན་དེ་
ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པར་བསྟན། ཉན་མཁའའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཏེ་དབྱེར་མེད་ཐ་
དད་མེད་པའི་དཔེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་བཙལ་ན་མི་རྟོག་
པར་བསྟན་ཏོ། །མོས་པའི་དཔེ་བདུན་ནི། རིག་སྒྲགས་ཆེན་པོའི་དཔེས་ཕྱི་ངན་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཞི་བ་དང་། སྤྲན་པའི་རྒྱལ་པོའི་དཔེས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་
ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་། ས་བོན་བཏབ་ནས་ས་ལ་སྐྱ་གུ་འབྱུང་བའི་དཔེས་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དགེ་བའི་ལོ་རྟག་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བ་དང་།

འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་གང་ན་ཡོད་ས་ན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་བདུན་ལ་
སོགས་པའི་དཔེས་ཡུམ་སྟོད་ས་ན་ལྟ་སྟོད་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་
བསྟན། རྒྱལ་པོ་བརྟེན་མི་རིམ་གྲོ་ཐོབ་པའི་དཔེས་ཡུམ་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲ། སྐྱ་
གདུང་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དང་འབྲ་བར་བསྟན། རིན་པོ་ཆེ་གཏུ་རྟོག་གི་ནང་
ཏུ་བཅུག་ནས་བརྟོན་པའི་དཔེས་ཡུམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲ། སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་
སྟོད་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན། ཤིང་རྣམས་ལོ་མ་དང་མེ་རྟོག་ཐ་དད་ཀྱི་

གྲིབ་མ་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་དབེས་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུལ་གཅིག་པར་
བསྟན་ཏོ། །

མོས་པ་བྱེད་དུ་འབྱུག་པའི་དབེ་གསུམ་ནི། ལྷ་གྲུ་མེད་ན་སྤོང་བྲུ་མེད་པའི་
དབེས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་མི་
འབྱུང་བར་བསྟན། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་འོད་ཀྱི་བྲ་བ་འབྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལས་
བྱེད་པ་རྣམས་བཙོན་པའི་དབེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡུམ་ཡོད་ན་
སྤྲིག་པ་སྤང་ཞིང་དགོ་བ་སྦྱབ་པར་བསྟན། མ་ངོས་གནས་པའི་སྤྱི་བདག་པོ་མེད་
ན་ཆུ་སྤྱང་དང་ཅི་ཤིང་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་དབེས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མེད་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པས་
ངེས་པར་ལེགས་པ་བྱང་ཚུབ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས་མི་
འབྱུང་བར་བསྟན་ཏོ། །

སྤྱང་བྱེད་ཐམས་ཅད་པས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མཆོག་དུ་བཞག་པའི་དབེས་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་བྲས་པའི་དངོས་པོ་བས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསོད་ནམས་བྱེད་པར་འཕགས་པར་བསྟན། དུག་དང་
འབྲེས་པའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་དབེས་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་མཐར་སྦྱུག་
བསྐལ་དུ་འབྱུང་བར་བསྟན། དམུས་ལོང་དམིགས་བྲུ་མེད་པའི་དབེས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱན་དང་འབྲ་བར་བསྟན། རོང་ཟད་སྤང་ལོག་
ན་མི་རུང་བའི་དབེས་དལ་འབྱོར་ཀྱི་རོང་ཟད་ནས་ངན་འབྱོར་འབྱོར་བར་བསྟན།
ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཏེ་དབྱེར་མེད་གཅད་དུ་མེད་པའི་དབེས་

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པས་
དག་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་དཔེ་དྲུག་ལས། འཁོར་བའི་དཔེ་གསུམ་ནི་འདམ་ལ་ཟེན་པའི་
དཔེས་མིང་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་པ་བསྟན། རྒྱུད་གི་
འཁོར་ལོའི་དཔེས་ཁམས་གསུམ་དུ་འབྱམས་ཤིང་རྒྱུད་དྲུག་ཏུ་འཁོར་བ་བསྟན།
དེ་དྲུགས་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེས་སེམས་ཅན་སྟེ་གས་ན་འཆིའི་སྟུག་བསྐྱེད་འབྱུང་
བར་བསྟན། ཉམ་མཁའ་ལ་བྱ་འབྱུང་བའི་དཔེས་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་
པ། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་མི་འཆོར་བར་བསྟན། ཉི་མ་གཟའ་དང་བྲལ་
བ་ལྟར་དེ་འདྲུག་པའི་དཔེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱིས་མི་
སྟོབ་པར་བསྟན། མེ་བཏང་ནས་རྩ་ཤིང་ཐམས་ཅད་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་དཔེས་
སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ནས་གང་ལ་ཡང་རྣོ་མ་སེམས་མི་བྱེད་
པར་བསྟན་ཏོ། །

ནམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་ལ་དཔེ་སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་ལས། སྒྲོར་བའི་དཔེ་ལྟ་ནི།
ཆོས་འདི་སྟུལ་བ་དང་སྒྲུ་མ་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་དཔེས་སྤང་བ་འབྱུལ་སྤང་དུ་བསྟན།
དགོན་པའི་ལམ་ནི་དཔག་ཆད་མང་པོར་ཕྱིན་པའི་དཔེས་འཛིན་བ་དང་འཆང་བ་
ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྟགས་སུ་
བསྟན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རྟགས་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཉི་
བའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེས་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་
རྟགས་སུ་བསྟན། དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཅི་ཤིང་ཁ་འབུས་ན་ལོ་འབྲས་མེ་ཏོག་འབྱུང་བ་

ཤེས་པའི་དབེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་
སྒྱུར་དུ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་བསྟན། སྒྱུ་མ་མ་ལྷ་བ་ཆང་བའི་དབེས་
སྒྲུང་བ་བཀག་ཆུང་དུ་སོང་ཅམ་ན་སྒྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་རྟོ། །

བར་ཆད་ཀྱི་དབེ་ལྟ་ནི། ལྷོག་བཞིན་སྒྱུར་དུ་ཉམས་པའི་དབེས་བརྟན་པ་
ཆུང་བས་པན་མི་ཐོགས་པར་བསྟན། མི་ཤེས་དེ་དག་ཙ་བ་བོར་ནས་སྔོངས་པ་
ཡལ་ག་དག་དང་འདབ་མ་ཆོལ་བའི་དབེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་
སེམས་ཉིད་ཀྱི་དོན་བོར་ནས་ཐེག་པ་ཆུང་དུའི་མདོ་སྟོབ་པ་འབྱུང་བར་བསྟན།
སྒྲུང་པོ་རྟེན་ནས་སྒྲུང་པོའི་རྗེས་ཆོལ་ཀྱི་དབེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
རྟེན་ནས་སྒྲུང་ཆད་མ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོན་སྟོབ་པ་འབྱུང་བར་བསྟན། ཟས་
མཆོག་རྟེན་ནས་ཟས་ངན་ཆོལ་བར་བྱེད་པའི་དབེས་མཉམ་གཞག་ལ་སེམས་
བརྟན་ནས་ལུས་ངག་གིས་དགོ་བ་ལ་འབད་པ་འབྱུང་བར་བསྟན། དེན་པོ་ཆེ་ལ་
དག་འབྱུང་བའི་དབེས་ཟབ་མོ་ལ་བར་ཆད་འོང་བ་མི་འགལ་བར་བསྟན་རྟོ། །

མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབེ་མ་ཞིག་ན་བར་གྱུར་ལ་བྱ་ནི་མང་ཡོད་ཀྱི་དབེས་དུས་
གསུམ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་འབྱུང་བས་ཡུམ་དང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
པ་བསྟན། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབེ་བཞི་ནི། དགའ་བའི་ཆོལ་ཀྱི་དབེས་
སེམས་ཅན་ངན་སོང་གི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལས་འདོན་གྱང་སེམས་ཅན་དུ་མི་དམིགས་
པ་དང་། སང་གོ་རི་སྤུལ་གྱི་དབེས་བདག་མེད་སང་གོའི་སྤྲུལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟོང་
ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཉམ་ང་བ་མེད་པར་བསྟན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱིས་ས་སྐྱེམས་ཤིང་གཟུགས་རྣམས་སྟོན་པའི་དབེས་སྟིད་པའི་ཆུ་བོ་སྐྱེམས་

ཤིང་འཁོར་གྱི་ཚོས་སྦྲང་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་
རབ་བརྗོད་ཀྱི་དཔེས་གང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བར་
བསྟན་རྟོ། །

བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་དྲག་ནི། རྒྱལ་པོ་གོང་དུ་མི་འགོ་ཡུལ་
འཁོར་དུ་མི་འགོ་བར་རང་གི་ཡུལ་ནས་འདུ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པའི་དཔེས་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་བསྟན། རྒྱལ་པོ་བཏང་སྟོམས་འདུག་ཅིང་སྟོན་པོ་ཀྱན་བྱེད་
ཀྱི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་
བྱེད་པར་བསྟན། རྒྱ་མཚོར་གྲུ་ཞིག་ན་མི་རོ་དང་རྒྱལ་པ་ལ་མི་འཇུ་བ་དང་འཇུས་
པའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་ན་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་མི་ཐར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་ཐར་པར་བསྟན།
བྱམ་པ་སོ་བཏང་བ་དང་མ་བཏང་བ་ཆུས་རིག་པའི་དཔེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་
སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་པ་མི་འགོལ་བ་དང་གོལ་བར་བསྟན།

གྲུ་ཐག་ལྟན་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་དཔེས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ལ་
གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐར་བ་དང་མི་ཐར་པར་
བསྟན། མི་ཁྲིས་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་མིས་བརྟེན་པ་དང་མ་བརྟེན་པའི་
དཔེས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་ན་བདག་གཞན་གྱི་དོན་
འབྱུང་མི་འབྱུང་བསྟན་རྟོ། །ཉམ་མཁའ་ཁམས་ནི་ཤར་ཕྱོགས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དཔེས་ཚོས་ཉིད་ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་བསྟན་རྟོ། །བྱ་ཞིག་

ལུས་ཆེ་དབག་ཚད་ལ་སོགས་པའི་དབེས་ཐབས་ཤེས་རབ་འབྲིང་གིས་རྟོགས་པ་
དཀའ་སྒྲ་བསྟན་ཏོ། །བསྐྱེམ་ལམ་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབེ་བྲུག་ནི།
མདས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ཐུག་ཚོལ་བའི་དབེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཏིང་མི་རྟོགས་པར་བསྟན།

འདོད་ཆགས་ཚེས་ལ་སྟོད་པའི་སྐྱེས་བུའི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་དབེས་མ་
གཡེངས་པར་རང་གིས་གསལ་བཏབ་པ་རྒྱད་ལ་གོམས་དགོས་པར་བསྟན།
བསོད་ནམས་དེ་ཡང་གསོག་གསོབ་དང་སྟོང་པོ་མེད་པའི་དབེས་མངོན་པར་འདྲ་
བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་མི་ཞེན་པར་བསྟན། འབྲུ་མར་སྟོང་པོ་འབར་བའི་དབེས་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཟབ་པར་བསྟན། ས་བོན་ལས་ནི་སྦྱ་གུ་
འབྲུང་དེ་ཡང་འགགས་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་འགགས་པ་མེད་པར་ཟབ་
པར་བསྟན། རྩའི་ཐིགས་པ་བྱམ་པ་དང་པོ་ཐ་མའི་བར་གྱིས་དགེ་བ་རིམ་གྱིས་
སོགས་པར་བསྟན། མཉེན་པ་མཁས་པ་པར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱེད་ཀྱང་མི་གནས་
པའི་དབེས་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དམིགས་པ་ཅན་ལ་ལས་འབྲས་ཡོད་
པར་བསྟན་ཏོ། །

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབེ་དགུ་ནི། སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་
ཀྱི་དབེས་སྤང་བྱ་སྦྱུ་མ་ལ་གཉེན་པོ་སྦྱུ་མ་བསྟན། མཁའ་ལ་རྒྱང་རྟེན་ཀྱི་དབེས་
ཚོས་ཐམས་ཅད་གཞི་རྩ་བ་མེད་པར་བསྟན། རམ་མཁར་གནས་པའི་བྲས་ལ་མི་
ལྟང་བའི་དབེས་ཐབས་དངོས་པོར་མི་འཆར་བར་བསྟན། འཕོང་བསྐྱབས་སྐྱེས་
བྲས་གནས་དུ་མདའ་འཕངས་ཀྱི་དབེས་ཚོགས་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་

པའི་ཐབས་སུ་བསྟན། དག་སྟོང་རྩ་འབྲུལ་ལྡན་པའི་དཔེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྟོ་བ་མེད་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན།
ལག་པ་གཉིས་ཀས་གདུགས་གཉིས་འཛིན་པའི་དཔེས་ཐབས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་
པས་འཁོར་བའི་གཡང་སར་མི་ལྟང་བར་བསྟན།

རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་ཞིང་གཉེན་ལ་མི་སྟར་བ་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དཔེས་
བདག་ཉིད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་སེམས་ཅན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དགོད་པའི་ཐབས་
བསྟན། དེད་དཔོན་ཆོང་བ་རྒྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གྲོང་ཁྲིར་ལ་སོགས་
པར་གོམས་པར་བྱེད་པའི་དཔེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན། སྤྱལ་པའི་མི་ལུས་མི་སྣང་མ་ཡིན་པའི་
དཔེས་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྲོ་
བར་བསྟན་ནོ། །ཅེ་མོའི་དཔེ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་ལས། རྟགས་ཀྱི་དཔེ་གསུམ་ནི་
མཁས་པས་ང་རྒྱལ་ངེས་བཅོམ་སྟེ། ནད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་བསྟོན་པ་ལྟར་
གྱི་དཔེས་དུག་གསུམ་ཞི་བར་འདོད་པས་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྲུས་པའི་སྟོ་
ནས་བསྟོན་པ་བསྟན། བྱིས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མཁའ་ལ་མདུད་པ་བོར་བའི་
དཔེས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན།

དུག་དེ་ཁོང་དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་གྱི་དཔེས་རང་བཞིན་
མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་སྟེ་ཁ་ན་འཆིའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྟོང་བར་བསྟན་
ནོ། །རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་དཔེ་བདུན་ནི། རིན་པོ་ཆེ་རྟོགས་བག་མེད་པས་སྟོར་
ན་མུ་ངན་གྱི་གདུང་བ་འགྱུར་བའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མི་དོར་

བར་བསྟན། ཉི་མ་སྤྱིན་མེད་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤང་བ་གཞན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་
ཐུན་པ་འཛོམས་པའི་དཔེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་
སོགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་མ་དེག་པའི་ཐུན་པ་འཛོམས་པར་བསྟན།

རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཞིག་ནོར་གཏོང་དོན་འདོད་ཀྱི་དཔེས་ལྟ་དང་མི་ཐམས་ཅད་
རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལ་མོས་པར་བསྟན། ཤ་བ་འབྲ་བའི་དཔེས་བྱང་རྒྱལ་པོའི་ཐམས་དཔལ་
ནང་ཚོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་ཚོད་པའི་དུས་དེ་ཉིད་ན་ཡི་དྲགས་དང་འབྲ་བར་
བསྟན། ཉི་མ་མཁའ་ལ་འགོ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནོན་ན་ཐུན་པ་མེད་པའི་དཔེས་
རིགས་ཀྱི་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་དགེ་བ་ལ་མི་དགེ་བ་
མི་འབྱུང་བར་བསྟན། ལྟ་བ་དྲག་ཅུ་ཙུག་ཉིས་འཛིག་ཆོགས་སུ་འདུས་པ་རྗེས་སུ་
འགོ་བའི་དཔེས་སྟོག་གི་དབང་པོ་འགགས་ན་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་འགག་པ་སྟོག་
པའི་དཔེས་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འདུས་
པར་བསྟན་ཏོ། །

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དཔེ་བཞི་ནི། རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་མཁའ་མི་འགལ་
བའི་དཔེས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟན། སྤྱི་མའི་སྤྱིས་བྱའི་
དཔེས་བྱ་བ་ལ་མི་རྟོག་པ་བསྟན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ཐམས་ཅན་ཀྱི་དོན་
བྱེད་ཀྱང་རང་ལ་དེགས་པ་མེད་པའི་དཔེས་བྱེད་པོ་ལ་མི་རྟོག་པ་བསྟན། ཤིང་གི་
འབྲུལ་འཁོར་ཀྱི་དཔེས་འབྲས་བྱ་ལ་མི་རྟོག་པ་བསྟན་ཏོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་དཔེ་བརྒྱད་ལ། བར་སྤང་སྤྱིན་བཞིན་གནས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་
གནས་པ་དང་། རིག་སྟགས་འཆང་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་དཔེས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་

རྟོགས་པ་དང་། དུས་མིན་མེ་རྟོག་འབྱུང་བའི་དབེས་སེམས་ཉིད་དག་པ་ལ་ཕན་
ཡོན་འབྱུང་བ་དང་། འདབ་ཆགས་མཁའ་ལ་གནས་ཀྱང་མི་ལྟུང་བའི་དབེས་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་པར་མི་འགྲོ་བ་དང་།

ཉ་ནི་ཆུ་ལ་གནས་ཀྱང་འཆུ་བས་ནས་མི་འཆི་བའི་དབེས་འཁོར་བ་ན་
གནས་ཀྱང་སྒྲེ་གྲན་འཆིའི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱིས་ས་མི་འཆིང་བ་དང་། ས་ལ་ཟད་པ་
དང་འཕེལ་བ་མེད་པའི་དབེས་ཤེས་རབ་ལ་འཕེལ་འགྱིབ་མེད་པ་དང་། འབྲུལ་
པའི་འཁོར་ལོའི་དབེས་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲུལ་པ་ཡིན་པ་
དང་། ཉེ་མ་སྤྱིན་མེད་གྱིས་ལུན་པ་སེལ་བའི་དབེས་རྣམ་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྲུ་འཆར་
བའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དབེ་བཞི་ནི། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་མིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱིན་
ནས་མི་ཡུལ་དུ་མི་ཆགས་པའི་དབེས་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་འདོད་པ་ལ་
མི་ཞེན་པ་དང་། ཆུ་ནང་བསྐྱའི་དབེས་འཁོར་བའི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་དེའི་སྟོན་
གྱིས་མ་གོས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་ནས་དེ་ལ་མ་ཞེན་པའི་དབེས་བསམ་གཏན་
གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཛིན་པ་དང་། མཉེན་པ་བྱ་ཞིག་གི་
དབེས་བསམ་གཏན་ཐེག་པ་དམན་པའི་དོན་དུ་སྟོད་པའོ། །

བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་དབེ་བཞི་ནི། བྱན་མོའི་དབེས་ང་རྒྱལ་མེད་ན་བཙོན་
འགྲུས་ཡིན་པ་དང་། རྩ་དང་ཤིང་ལས་མེ་བྱུང་བའི་དབེས་བདེ་སྦྱིད་རང་གིས་
སྟེག་པ་དང་། བྱ་གཅིག་པ་ལ་མ་ནི་རིམ་གྱི་བྱེད་པའི་དབེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ལ་མི་སྟོད་པ་དང་། གནམ་ས་ཆ་རལ་གྱི་དབེས་བདག་དང་ལུས་བདེན་པར་བརྩུང་
ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་འགྲུབ་པའོ། །སྦྱིན་པའི་དབེ་བཞི་ནི། བདག་ཉིད་ཡ་མ་

བརྒྱ་དང་འདྲ་བའི་དཔེས་བཅའ་ཉིད་ལ་འཕགས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱིང་བཞི་ལེགས་
བར་བརྒྱན་པའང་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་དང་འདྲ་བའི་དཔེས་ལོངས་སྟོང་ལ་མ་
ཆགས་པ་དང་། རྟོར་བྱ་མཆིང་བྱའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་གིས་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དཔེས་འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྗེས་སྤྱི་ཡོང་ན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་
ཆེ་འབྱུང་བས་རྟོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བའོ། །

བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་དཔེ་བརྒྱད་ནི། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་སོགས་པ་
མཆོད་རྟེན་གྱིས་བཀའ་བ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུང་བར་འཕགས་
པ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་སྐྱུ་གདུང་གིས་བཀའ་བ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདས་པ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བཅོམ་པ་ལ་བཞག་པ་
བས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱིན་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། འཛམ་
བུའི་སྤྱིང་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གནས་པ་ལ་སྐྱིན་པ་བཏང་བ་བས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་རི་རབ་སྤང་
ལ་གཞལ་བར་ཆོད་གཟུང་དུ་རུས་གྱི་སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་པའི་ཆོད་གཟུང་བར་
མི་རུས་པ་དང་། རྩ་བོ་ཆེན་པོ་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་བདུད་སྟེག་ཅན་དུ་
གྱུར་ནས་བ་སྐྱུ་ཉག་རེ་རེ་ལས་དེ་སྟེད་སྐྱུ་ལ་ཀྱང་བར་ཆོད་བྱ་བར་མི་རུས་པ་དང་།

སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ནས་སྤུལ་བ་བས་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་
ལྟག་པ་དང་། སྟེང་པ་གསུམ་ན་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེ་སངས་
རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་སྤུལ་བ་བས་དམིགས་པ་མེད་

བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་འོ། །མཆོན་པ་དབའི་ལྟེ་མིག་སྟེ་
གསུམ་པ་འོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཆོག་པ་སྟེ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་ཅད་གྲུ་ལས་
དང་པོ་སྟོན་བྱུང་ལ་ཆོག་པ་སྟེ་བཅད་པ་གཅིག །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་
གཅིག །དབའི་ལ་གཅིག །དོན་ལ་གཅིག །རྒྱ་མཆོན་ལ་གཅིག་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་
ལ་བཞི་འོ། །གདམས་ངག་ལ་གཅིག །དེས་འབྱེད་ལ་བཅུ་ལས་བྱོད་དང་ཅེ་མོ་ལ་
ཆོག་པ་སྟེ་བཅད་པ་གསུམ། བཟོད་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་མཆོག་ལ་གཅིག །དེས་
འབྱེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཇུག་བསྐྱབ་པ་ལ་གཅིག་སྟེ་བདུན་འོ། །གཟུང་ཉོག་ལ་
གཅིག །འཛིན་ཉོག་ལ་གཅིག །ཡོངས་སྟེ་འཛིན་པ་ལ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་འོ། །རྟེན་དང་།
དམིགས་པ་གཉིས་ལ་གཅིག །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གཅིག །གོ་ཆ་འཇུག་པ་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་དུག་གི་ཆོག་པ་ལ་གཅིག །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོག་པ་ལ་
གཅིག །བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཆོག་པ་ལ་གཅིག །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པ་
བདུན་ཀྱི་ཆོག་པ་ལ་གཅིག །

དེས་འབྱུང་གི་སྐྱབ་པ་ལ་བདུན་ལས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་།
སེམས་ཅན་དོན་དང་། ཕྱིན་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་དེས་འབྱུང་བཞི་ལ་གཅིག །ཤིན་ཏུ་
དེས་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཐོབ་པའི་དེས་འབྱུང་གཉིས་ལ་གཅིག །རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་དེས་འབྱུང་ལ་གསུམ། ལམ་ཀྱི་དེས་འབྱུང་ལ་ཆོག་པ་སྟེ་བཅད་
པ་གཉིས། ལམ་ཤེས་པ་ལ་ཆོག་པ་སྟེ་བཅད་པ་ལྔ་བཅུ་ཅད་པའི་ལས་དང་པོ་ཇི་
ལྟར་གནས་པ་ལ་ཆོག་པ་སྟེ་བཅད་པ་གསུམ། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལས་ལྔ། མཐོང་

ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཅའ་ན་མ་རྟེན་པ་ལ་གཅིག །དེའི་པན་ཡོན་དང་བསྟོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ལྷ། མོས་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་རང་གི་དོན་དུ་མོས་བ་ལ་གསུམ། གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མོས་བ་ལ་བཞི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མོས་བ་ལ་བདུན་ལོ། །

གཞན་མོས་བ་བྱེད་དུ་འབྱུག་པ་ལ་བརྒྱད། རེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་གཉིས། བསྟོ་བ་ལ་བརྒྱད་ལས་བྱེད་པར་གྱི་བསྟོ་བ་ལ་བཞི། མི་དམིགས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་ལ་གཅིག །ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པར་བསྟོ་བ་ལ་གཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་བསྟོ་བ་ལ་གཅིག །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་གི་བསྟོ་བ་ལ་གཅིག །སྦྱབ་པ་ལ་བཞི། རྣམ་དག་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ལ་གཅིག །མི་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ལ་གཉིས། རྣམ་དག་དངོས་ལ་གཅིག་གོ། །གཞི་ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཅིག །ཐབས་ཀྱི་ཉི་རིང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བཞི་ལ་གཅིག །སྦྱོར་བ་ལ་གཅིག །རྣམ་པ་ལ་གཅིག །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་སྟེ་ལྟོ། །

རྣམ་ཀྱན་མངོན་རྫོགས་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུ་བཅུ་ཙ་བདུན་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་བཅུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལྷ་ལ་གཅིག །ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་པོས་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་གསུམ་ལ་གཅིག །དེས་འབྱུང་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས། བར་ཆད་མེད་པ་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས། བྱང་རྒྱུ་ཉི་བ་ལ་གཅིག །སྦྱར་བ་ལ་གཅིག །འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་མཐོང་བ་གཉིས་ལ་གཅིག །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་

དང་། ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ལ་གཅིག་གོ། རྒྱུན་ལ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་ལས་
རྒྱུན་སྤྱིར་དེས་པ་ལ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག །

ཆེགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་པོར་དང་། སློབས་པ་ཉ་ཅང་སྤྱར་བ་དང་། ལུས་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། དེགས་པ་མ་ཡིན་
བས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ལ་གཅིག ། སྤྱིར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ལ་གཅིག ། རྒྱ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཉམས་པ་
གཉིས་ལ་གཅིག ། རྩོམ་ཆོག་ལ་ཉམས་པ་ལ་གཅིག ། རྟེན་པ་དང་བཀྲུར་སྟེ་ལ་
ཆགས་པས་ཉམས་པ་ལ་གཅིག ། སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མ་མི་མཐུན་པས་ཉམས་
པ་ལ་གཅིག ། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཅིག ། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བར་
ཆོད་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ་གཅིག ། མོས་གྲུས་ཅན་ལ་བར་ཆོད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་
པ་ལ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་ལོ། ། མཆོན་ཉིད་ལ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་སུམ་ཅུ་ལས་མཆོན་
ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་གཅིག ། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་བརྒྱད་ལས་གཞི་ཤེས་པ་
ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་པ་ལ་གཅིག ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ལ་ལྟོ། །

བྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་བཅུ་བཞི་ལས་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ལ་
གཅིག ། བྱེད་པ་ལ་གཅིག ། སྦྱབ་པ་ལ་གཅིག ། དམིགས་པ་ལ་དབེ་དོན་གཉིས།
ཉེན་ལ་དབེ་དོན་གཉིས། མཐའ་དག་ལ་དབེ་དོན་གཉིས། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་
དབེ་དོན་གཉིས། རོ་མུང་བ་མེད་པ་ལ་གསུམ་མོ། ། བྱེད་པ་ལ་གཅིག ། རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་བྱུག་སྟེ་སུམ་ཅུ་ལོ། ། ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་ལ་གསུམ། དེས་པར་
འབྱེད་པ་ལ་གཅིག ། སྤྱོད་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་ལ་བདུན། བསྐྱོམ་ལམ་

ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་བརྟུ་གཉིས། ཆོས་སྐུ་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས། ཞིང་
དག་པ་ལ་གཅིག་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གོ། །

ཅེ་མོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟུ་དང་དགུ་སྟོན་པ་
ལས། རྟགས་ལ་བཅོ་བརྟུད་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ། མངོན་པའི་ར་
རྟུལ་མེད་པའི་རྟགས་ལ་བརྟུད་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ལ་
གཅིག་། མིང་གི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ལ་གཉིས། དཔེན་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་
བདུད་གྱི་ལས་ལ་ལྷ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གཉིས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་འདས་ལ་མ་ཞེན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྟུད་དོ། །རྣམ་
པར་འཕེལ་བ་ལ་ཉི་ཤུ་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་ལ་འཇམ་བུའི་སྤིང་དུ་དགེ་བ་བརྟུ་ལ་
སོགས་པ་བས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་ཐུན་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་
ཆེ་བ་ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འགལ་བ་
ལ་གསུམ། དགེ་བ་བརྟུ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་གཉིས། ལྷའི་རིགས་
ཐམས་ཅད་ཉི་བར་འོང་བ་ལ་གཉིས། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་
དུག །

བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གཉིས། མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གོ་མི་
འབྱེད་པ་ལ་གཅིག་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ལ་གཉིས་ཉི་ཉི་ཤུ་རྩ་
གཅིག་གོ། །ངེས་པ་ལ་གཅིག་། གྲུན་ཏུ་གནས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ལ་དུག །མི་རྟོག་པའི་པན་ཡོན་ལ་བཞི་སྟེ་བརྟུའོ། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ལ་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཅུ་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཅུ་གཅིག །

བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བདུན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ལ་བྱེད་དང་དགུ། ཕྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་དང་
བཅུ་དེ། །མཐར་གྱིས་པ་ལ་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་ལས། ཕྱིན་པ་ལ་
གཅིག །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་ལ་གཅིག །བཙུན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་ལ་
གཅིག །ཤེས་རབ་ལ་གཅིག་གོ། །སྐད་ཅིག་མ་ལ་རྒྱུ་ལ་གཅིག་གོ། །ཆོས་སྐུ་ལ་
རྒྱུ་ལ་གསུམ། མདོ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དོན་དང་ལྷན་པའི་མཆོན་བསྟན་པ་ལ་
གཅིག་གོ། །རྫོད་པར་བྱེད་པའི་ཆིག་ཕུལ་གདབ་པའི་ལྷེ་མིག་སྟེ་བཞི་པའོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་སྐྱ་མ་
རྒྱུ་ཤིས་མཛོད་པ་རྫོགས་སོ། །

འཕགས་པ་སྐྱེད་པའི་གདམས་ངག་འདི། བྱང་ཆུབ་སའི་སྦྱིང་པོ་དཔལ།
འབྱུང་སྦྱིངས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་དུས་སུ། སྟོབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་གདན་འདྲོམ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདི་བསྐྱར་ཅིང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། སྟོན་སྟོམ་སྤྲུག་མ་གསུམ་གྱིས་ཁྱེ་བ་ཕུལ།
དགེ་སྟོང་དྲི་མ་མཉམ་པས་ཡོན་བདག་མཛོད་ནས། མཁས་པ་ཆེན་པོ་བ་རེག་ལོ་རྩ་
བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱར་བའོ། །

ཅེས་འདྲམ་གྱིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ས་སྟེང་
 རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་
 འབྲེན་ཤུག་མེད་གཏེ་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་
 ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་
 གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱབ་དང་བསྐྱབ་འཇུག་གང་ལའང་སྐྱར་ཆོག་པའི་དགེ་
 བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་དུ་ཤུག་འི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདྲིན་
 རྒྱ་མཆོས་སྐྱར་བའོ།། །། སང་མཆོ་ལོ།། །།